

למד שקום

מיסודו של המלוב"ץ ראש המקובלים הגאון הצדיק רבינו מרדכי שרעבי זיע"א

י-ם	ת"א	חיפה	ב"ש
4:03	4:21	4:21	4:24
5:17	5:19	5:17	5:20
ר"ת:	5:55		

דבר ה'

טאקת השמידי בראת מו"ר ע"ה המוקדב רבי מניו שמואל טיטל"א

מתי יבא המשיח?

באחרית הימים אדום וישמעאל ילחמו זה בזה

וכתוב בזוהר (ח"א דף ק"ט), שבאחרית הימים ידווגון כלהון עממיא על ברתיא דיעקב לאדחייא לה מעלמא. (יתקבצון כל העמים על בני יעקב לדחות אותם מהעולם) ובאור יקר (כתב יד מודינא דף כתב יד 122) הגירסא בזוהר היא, ויזדמנון כלהו עממיא... ובפרוש הרמ"ק כתב שם זה לשונו, ויזדמנון כלהו עממיא, שיעשו עצת שלום הם ביניהם, ויתהפכו לישראל להשמיד מפני שהקימו להם 'מלכות', ותהיה עת צרה ליעקב. אמנם לא יבואו למשבר, אלא וממנה יושע. ומובא בפרקי דרבי אליעזר (סוף פרק ל), שלוש מלחמות של מהומה עתידים בני ישמעאל לעשות בארץ באחרית הימים... ולהילחם בכרך גדול שברומי, ומשם בן דוד יצמח ויראה באובדן של אלו ואלו, ומשם יבוא לארץ ישראל שנאמר מי זה בא מאדום. עד כאן לשונו. וכן כתב המלבי"ם (יחזקאל לב, יז) בעת קץ, אחר שכבר ישבו ישראל על אדמת ישראל, עתידים האומות להתאסף ולכבוש את ירושלים, ויבא גוג נשיא משך ותובל מארצות הצפון והמערב, שהם הערלים הנקראים אדום, ומשך ותובל הם מבני יפת הגרים באירופא... וכן בית תוגרמה שהם כולם נמולים מחזיקים בדת ישמעאליים, והם יתאספו עם בני אדום לכבוש הארץ מיד ישראל. אבל בבואם יעשה 'ביניהם' מהומה וילחמו איש באחיו היינו אדום וישמעאל ילחמו זה בזה, מפני שאמונתם מפורדת, ושם ישפוט ה' אותם בחרב ובדם... עד כאן.

הגאולה תלויה בתשובה של כל אחד

הרי שבזמן שיש לנו את הזכות להיגאל המלחמה תיעשה ע"י האומות שילחמו זה בזה, אבל כל זה תלוי בתשובה של עם ישראל, ואל נאמר, הן העם רחוק מתשובה, וממילא רחוק הוא מגאולה. לא ולא! יסתכל כל אחד על עצמו, וישפר את דרכיו, אולי במצוה אחת יזכה לחולל את המהפכה. שאמרו חז"ל (רמב"ם תשובה פ"ג ה"ד) עשה מצוה אחת, הכריע את עצמו ואת כל העולם לכף זכות! על כן ישוב בתשובה, אולי יחולל את המהפכה. כמאמרם (חולין פ"ג): יחיד שעשה תשובה מוחלין לכל העולם כולו! ומכל שכן, אם תהיה קבוצה או חבורה שתטיב דרכה, שעל כך אמרו שאם "כנישתא חדא" קבוצה אחת תשוב בתשובה, בזכותם תבוא הגאולה!

לכן חייבים אנחנו להתחזק ולעשות חשבון נפש ולחזור בתשובה ולקבוע עיתים לתורה, וכל יום לגרוס בזוהר הקדוש חצי שעה, וגם לקרוא כל יום סדר פטום הקטורת שמעלתו גדולה מאד, ובעזרת ה' יתברך ננצל מכל גזירות קשות ורעות ויגזרו עלינו גזירות טובות ונזכה לגאולה שלמה בנחת וברחמים.

העיקר להתחזק בתורה

והדרך העיקרית להפיל את ישמעאל זהו ע"י שאנו משמיעים את הקול קול יעקב בבתי כנסיות שזהו

התפילה והזעקה, ובבתי מדרשות שזהו לימוד התורה, וכמו שכותב האור החיים הקדוש (בראשית מט, יא) שעיקר הגאולה תלויה בלימוד התורה, כי הגאולה תבא בזכות משה רבנו, ומשה רבנו לא רוצה לגאול בטלנים. לכן עלינו להתחזק בלימוד התורה ללמוד ברצף ובתענית דיבור בזמן הלימוד, וזה הכח הגדול שיכול להגן עלינו מפני אויבינו.

מתי תבא לראות בעלבון בניך?

ובפרשתנו אחר שראה עשו שיעקב נטל במרמה את הברכות, כתוב בפס' (כז, לח) "וישא עשו קולו ויבך" ומובא במדרש תהלים (מזמור פ' פסוק ד') רבי אלעזר אומר שלש דמעות הוריד עשו הרשע מעיניו, אחת מעיני הימין ואחת מעיני השמאל ואחת קשורה בעיניו, שנאמר, ותשקמו בדמעות שלישי (תהלים פ, ו), שלוש אינו אומר אלא שלישי. אמרה כנסת ישראל לפני הקדוש ברוך הוא, רבוננו של עולם, בשביל שלש דמעות שהוריד השלטתו 'מוסף העולם ועד סופו' ונתת לו שלוח בעולם הזה, לכשתבוא לראות עלבון בניך שענייהם זולגות דמעות בכל יום, שנאמר, היתה לי דמעתי לחם יומם ולילה (תהלים מב, ד), על אחת כמה וכמה.

להקפיד באמירת תיקון חצות בכוונה

ומזה עלינו ללמוד כמה יש להקפיד באמירת תיקון חצות בלב נשבר על צער השכינה, שאז מתעוררת הרחמים של השכינה על עם ישראל ובאה לפני הקב"ה ומתחננת מלפניו שיראה בעלבון בניו ויחיש לנו ביאת משיח צדקנו, וכל אחד יקפיד בזה ולפחות פעם בשבוע יאמר תיקון חצות בכוונה גדולה, וכן מובא במנהגי החתם סופר (אות מ"ז) שהיה עורך תיקון חצות בכל ליל ששי כל השנה, עם בני ישיבתו, וכן בנו הכתב סופר, וכן נכדו השבט סופר אחריו, ולעת זקנת השבט סופר נחלש, ולא היה יכול להשתתף עם הבחורים, וממילא נחלש התיקון חצות. בא החת"ס בחלום לבתו הצדקנית מרת שמחה לעהמן ע"ה ואמר לה, תשאלני את נכדי מדוע הפסיק את עריכת תקון חצות בישיבתנו הקדושה. מאז התאזר השבט סופר עוז והחזיר העטרה ליושנה.

וכן מורנו ראש הישיבה כמוהר"ר יהודה צדקה זצוק"ל לא אחר מלחמת יום הכפורים, כינס את בחורי הישיבה ודיבר בחום גדול על צער השכינה ומעלת תיקון חצות ולימוד התורה לאחר חצות, וסידר שלכל הפחות פעם בשבוע נעשה כזאת, ומאז הנהיג שפעם בשבוע בליל ששי יבואו כל תלמידי הישיבה מחצות הלילה, ויברכו ברכות השחר ויאמרו תיקון חצות יחד בבכיות, ואח"כ ילמדו עד אור הבוקר.

ובזכות זה יחיש הקב"ה לגאולינו ויראה בעלבון בניו המיוסרים יומם ולילה ברדיפת בני ישמעאל הפראים, ויבנה לנו בית מקדשנו במהרה בימינו. אמן. שבת שלום ומבורך.

השאלה המעסיקה את 'כולם' לאחרונה, זה מתי יבוא המשיח, מדוע הוא מתעכב?! בסיום הפרשה הקודמת (חיי שרה) למדנו על מיתת ישמעאל ומסיימת הפרשה "על פני כל אחיו נפל", וכותב בעל הטורים (שם) סיום הפרשה על פני כל אחיו נפל נסמך לתחילת הפרשה "ואלה תולדות יצחק" לומר כשיפול ישמעאל "באחרית הימים" אזי יצמח בן דוד שהוא מתולדות יצחק ע"כ.

מדוע מלכות ישמעאל לא נמתה בארבע הגליות?

ובביאור גלות ישמעאל ביאר המהר"ל מדוע מלכות ישמעאל לא נמתה במערכת ארבע המלכויות שראה דניאל (פרק ז).

כי מלכות ישמעאל מטרחה כביכול גלות ולהוסיף עול מלכות שמים, ועושים הכל בשם ה'. אלא שבהיות מהות ישמעאל "פרא אדם", הרי שאמונתם בה' גורמת לעשות את כל הרע שבעולם, באיציטלא שהם כביכול שליחי הבורא. ולכן לא נימנו כמלכות בפני עצמה. שכן ארבע המלכויות הוקמו על יסוד ביטול מלכות ישראל והתנגדות למלכות שמים. בעוד מלכות ישמעאל באה, כביכול, בשם מלכות שמים. וכן כותב מו"ר הרב חיים ויטאל בספר עץ הדעת טוב (תהלים קכ"ד) וזה לשונו, כבר ידעת כי הגליות אינן אלא ארבע, בבל, מדי, יוון ואדום. אבל עוד עתידים ישראל להיות 'באחרית הימים' בגלות ישמעאל הנזכר בפרקי דרבי אליעזר ובמדרשי חז"ל ובספר הזוהר סוף פרשת לך לך. והנה כל כוונתם של יתר האומות היתה להמיר דת ישראל שלא יעסקו בתורה חס ושלום, שמזה היה נמשל היזק אל גופנו שהיו הורגים מי שלא רצה להמיר את דתו, מה שאין כן ישמעאל, שעתידיים להצר את ישראל צרות קשות ומשונות, 'לא נראה כמותם', כי היו רוצים לבלוע אותנו ולמחות את ישראל מתחת השמים כאילו לא היה. עד כאן.

וכתוב בספר הקדוש פרקי דרבי אליעזר (פרק לב), וזה לשונו, ולמה נקרא שמו ישמעאל (בראשית יז, יא) מפני שעתידי הקדוש ברוך הוא לשמוע בקול נאקת עם ישראל, ממה שעתידין בני ישמעאל לעשות בארץ 'באחרית הימים', לפיכך נקרא שמו ישמעאל, שנאמר: 'ישמע אל- ויענם' (תהילים נה, כ).

ומכל זה אנו לומדים שבתקופתנו זו שקמו עלינו כל בני ישמעאל מכל הארצות זהו סימנים המראים שביאת משיח צדקנו קרובה!

דברים המסוגלים לזכות בזש"ק

"ויעתר יצחק לה' לנכח אשתו כי עקרה הוא ויעתר לו ה' ותהר רבקה אשתו" (כה, כא)

רבי יהודה אמר עשרים שנה היתה רבקה עקרה, לאחר עשרים שנה לקחה יצחק והלך עמה להר המוריה למקום שנעקד שם והתפלל על ההריון ויעתר לו שנאמר ויעתר יצחק לה' לנוח אשתו כי עקרה היא ויעתר לו ה' ותהר רבקה אשתו (פרקי דרבי אליעזר פל"ב).

א. בראש ובראשונה היא התפילה של האיש והאשה כמו שנאמר ויעתר יצחק לה' לנכח אשתו, ופעמים שהתפילה היא המכוונת בעיבוד משום שהקב"ה מתאוה לתפילתם של צדיקים וכמבואר במדרש.

ב. מצוות שילוח הקן, כמו שאמרו רבותינו במדרש שמתן שכרה של מצות שילוח הקן זה שיזכה לבנים וכמו שנאמר שלח תשלח את האם ואת הבנים תקח לך, שבזכות שילוח הקן יחק ויזכה לבניו.

ג. ישלם שכר לימוד של תלמוד תורה של בן חברו, וכמו שכתוב מי הקדימנו ואשלם, ומבואר בדברי רבותינו שעל ידי זה מזכהו ה' לבנים שיוכל גם הוא לקיים מצוות תלמוד תורה לבניו שלו עצמו.

ד. יקבלו ברכה מצדיקים, וכמו שמבואר במדרש (מדרש רות פ) שבועז ורות נפקדו מברכותהם של צדיקים, ואמר רבי יוחנן לעולם אל ימנע אדם עצמו מלילך אצל זקן שיברכו.

מחילת עוונות בנישואין

ויקח את מחלת בת ישמעאל (כה, ט)

רבי זעירא הוון בעי ממניתיה ולא בעי מקבל עלוי. כד שמע ההן תניי תני, חכם חתן נשיא גדולה מכפרת, קביל עליה ממניתיה וכו'. חתן, וילך עשו אל ישמעאל ויקח את מחלת בת ישמעאל, וכי מחלת שמה, והלוא בשמת שמה, אלא שנמחל לו כל עוונותיו (ירושלמי בכורים פ"ג ה"ג).

[ביאור: רבי זעירא רצו למנותו לחכם ולא הסכים לקבל עליו מפני עונותיו, אך כששמע ברייתא זו דתני: חכם, חתן ונשיא, גדולה מכפרת, קיבל עליו את המינוי וכו'. חתן, שנאמר וילך עשו אל ישמעאל ויקח את מחלת בת ישמעאל, וכי מחלת שמה והלא בשמת שמה, אלא מלמד שנמחל לו כל עוונותיו].

א. ודאי שאין העוונות נמחלים אלא אם כן שב בתשובה שלימה, ובכח שהוא חתן ע"י התשובה מתכפרים לו גם עוונות חמורים שבעלמא לא די בהם בתשובה.

ב. כתב השל"ה שהחתן והכלה יתוודו וישוּבו בתשובה ביום חופתן.

ג. בספר כרם שלמה (אה"ע סי' סא) כתב ע"פ הירושלמי הנ"ל שהחתן אומר במנחה כל סדר היודי שנהוג ביום הכיפורים וכ"כ כמה וכמה אחרונים, ואומנם אנחנו לא נהגנו כן ואדרבה במנחה שלפני החופה לא אומרים כל הקהל תחנון (ש"ת יביע אומר ח"ג אה"ע סימן ס).

יצחק אבינו קיבל עליו לאמר "נשמת כל חי" וזכה לילדים

"לנכח אשתו" (כה, כא)

מהי התפילה שהתפלל יצחק לנכח אשתו, כדי שתפקד בזרע של קיימא? סוד זה מתבאר מתוך דברי הבן איש חי זי"ע"א (שנה ב' תולדות סעיף ג') בשם רבי יהודה החסיד, שכתב שאם אדם נמצא באיזו צרה חס ושלום, יקבל עליו שאם ינצל מהצרה יאמר "נשמת כל חי" וינצל. ע"ש. [ונהגו לעשות כן בעשרה בסעודה]. וכתב ששמע רמז לכך בפסוק, ויעתר יצחק לה' "לנכח אשתו", "לנכח" ראשי תיבות לאמר נשמת כל חי, "אשתו" ראשי תיבות תברך את שמך ה' אלהינו ורוח. עד כאן. לפי זה יוצא, שיצחק אבינו כאשר ראה שאין לו ילדים קיבל עליו לאמר "נשמת כל חי" ובזכות כך השם שמע לתפילתו וזכה לילדים.

ולכן זה הטעם למה שהשמות של יצחק ורבקה מרומזים בנשמת כל חי. שכן ככתוב שם: בפי ישרים תתורום, ובשפתי צדיקים תתברך, ובלשון חסידים תתקדש, ובקרב קדושים תתהלל.

חלוקת העולם הזה ועולם הבא

"ויאמר יעקב השבעה לי כיום" (כה, אג)

מדוע אמר יעקב בלשון זו "השבעה לי כיום"? גם היכן מצינו שעל מכירה מצריכים שבועה? מיישב זאת נפלא הכסא רחמים (מלמד, כאן, נדפס תרע"א) שאמר יעקב לעשו, בא נחלק את העולמות, אתה תקבל באכילה הזאת את העולם הזה, ובשכר זה תתן לי את העולם הבא שלך כנוצר במדרש (בראשית רבה פרשה ס"ג), ועשו הרשע ברוב תאוותו הסכים. וזה מרומז בכתוב "השבעה" ראשי תיבות התכתוב שמכרת בשבילי עולם הבא, "כיום", שהאור שם גדול כאור היום.

ובהמשך הפסוק נאמר, ויאכל וישת ויקם וילך ויבז עשו את הבכורה, נכתבו כאן חמישה מילים רצופות המתחילות באותיות "וי", לרמז שאחר כך היה עשו בוכה וזועק "וי" על שטותו, שבשביל תענוג של רגע, מכר את העולם הבא שלו.

"במרמה" בגמטריא "אפיקומן"

"ויאמר בָּא אַחִיָּה בְּמִרְמָה וַיִּקַּח בְּרִכְתָּךְ" (כז, לה)

תרגום אונקלוס (במקום) מתרגם את המילה "במרמה" בחכמה וזה לשונו, ואמר על אחוץ "בחוכמא" וקבל ברכתך. ותחילה יש להבין מדוע מתרגם כן, ולא כפשוטו שמרמה היא רמאות? ועוד, גם אם נדע שפירוש המילה מרמה היא חכמה, צריך להבין איזו חכמה עשה יעקב כדי לקחת את הברכות, ולכאורה אנו רואים שרימה יעקב רמאות פשוטה, שאין בה חכמה, על ידי שלבש את בגדי עשו ושם עורות גדיי עזים על ידיו וחלקת צוארו וזזה לא הכירו אביו? עוד צריך להבין כיצד יצחק אבינו אמר ואוכל מכל (כז, אג), שאם אכל "מכל" פירושו שבע ע"ש לא יכול היה לאכול עוד, והרי ארז"ל (רמב"ם דעות פ"ד ה"ב) שאסור לאכול יותר מדאי עד שיעור שלא יכול לאכול?

ויבואר בסיעתא דשמיא על פי מה שאמרו רז"ל (תרגום יהונתן בראשית כז, ג), שאותו יום פסח היה ושחט יעקב אבינו ב' גדיי עזים, גדי א' לקרבן חגיגה וגדי א' לקרבן פסח אפיקומן, אם כן נמצא שראשית כל אכל יצחק את הגדי שנשחט לשם חגיגה, ואחר כך אכל את הגדי של אפיקומן. והדין הוא שאין מפטירין אחר הפסח אפיקומן (משנה פסחים פ"י משנה ח'), דהיינו שאסור לאכול אחר אפיקומן שום דבר. ולפי זה מובן כי בחכמה עשה יעקב אבינו, שהאכיל את יצחק אפיקומן, כך שגם כאשר יביא עשו את מטעמיו, יהיה אסור ליצחק לאכול עוד, וכיון שאת הברכות מסמיך יצחק לאכילה, לא יוכל לברך אלא רק את יעקב, וכך בחכמתו הרויח את הברכות. ומה שאכל יצחק כל שבעו, היינו מפני שאכל יצחק אבינו קרבן פסח הוא האפיקומן, ודין הוא שהפסח נאכל על השבע, ככתוב במסכת פסחים (דף ע"ג).

והנה תיבת "במרמה" עולה בגמט' "אפיקומן", ללמדנו שהחכמה שעשה יעקב אבינו ע"ה היא שהרויח את הברכות על ידי שהאכיל את יצחק אבינו אפיקומן.

סגולות להסיר דאגה (ב)

ג. ואם לא מצא אדם שקרה לו צרה כצרתו, ילך אצל האנשים השלמים והצדיקים, והם יספרו לו מעשיות שעברו, והקב"ה שמע תפלתם וחלצם מצרותיהם ודאגותיהם, ובוה ודאי ימצא פורקן ויתנחם ויוחיל לתשועת ה', שיחלצהו במהרה (אדרת אליהו ויקהל, לה כא).

אדם אשר היו אחרי סורג ובריה מחמת חובות סך עצום, ואחר כך נעשה להם כמה המצאות וקמו מהעפר ופרעו חובותיהם. וכמה נשים שלא נתעברו עד שכמעט נתייאשו, ואחר כך השם יתברך פקד אותם, וכן כל כיוצא בזה, תשועת ה' כהרף עין להסיר הצרה מעל האדם, ואין מעצור להושיענו.

ב. יביט בעיניו על כל קורות הזמן באנשים אשר היו בשפל המדרגה, והנה הקב"ה עזרם ועתה מרוממים ומכובדים הם, וכן כמה בני

הרב נתן סאלם זצ"ל - ט כסלו

נולד בארם צובא ביום כ"ה סיון תרנ"ו לאביו רבי אברהם סאלם-נכשארני ולאמו הרבנית שרה לבית הררי רפול.

בשנת תרנ"ט עלה עם הוריו לארץ ישראל, והשתקע בירושלים. מקטנותו גדל על ברכי החכמים בירושלים ואביו שלחו ללמוד אצל הגאון רבי יוסף חיים הכהן מחבר ספר "מנחת כהן" בישיבת טובי ישבעו, עם חבריו הרבנים רבי יוסף שלוש ורבי עמרם אבורביע, שם למד בשקידה יומם ולילה. וכך עלה ונתעלה להיות תלמידים וחביבים של גדולי הדור ובפרט אצל הגאונים גדולי המקובלים רבי חיים שאול דוויק הכהן והגאון רבי יוסף ידיד הלוי, וגיסו מו"ר ראש הישיבה רבי עזרא עטייה זצ"ל. רבי נתן היה חלוץ המחנכים של ילדי ירושלים באותה תקופה, בתחילה לימד בת"ת "בני ציון", ולאחר מכן בת"ת "דורש ציון".

ומשעבר הת"ת הנ"ל למסגרת "הועד הלאומי" עבר ללמד ולנהל את הת"ת "מגן דוד" שהוקם על ידי הרב הצדיק רבי עזרא הררי-רפול ובנו רבי אהרן זצ"ל, וזכה להעמיד דורות של ת"ח ברנים ראשי ישיבות ויושבי על מדין, ובעיקר נטע בלבם יראת שמים עמוקה, כך שעד היום מזכירים תלמידיו בערגה ובסלודוך את יראתו הקודמת לחכמתו ודבריו היוצאים מן הלב השאירו עליהם רושם בל ימחה, וזיקף לזכותו חלק גדול מבנין עולם התורה של היהדות הספרדית בארץ ישראל בבחינת "גדולים מעשה חייה" שאלמלא הוא ח"ו נשתכחה תורה מישאל.

נשא לאשה את הרבנית מזל לבית בבאיוף בירושלים עש"ק כ"ט אדר תר"פ. רבי נתן ואשתו הרבנית נטלו עול הציבור על צווארם, והרבו במעשי חסד וצדקה מתוך הקרבה ומסירות נפש, ועזרה לנצרכים ולהכנסת כלה ועוד.

בשנת תרנ"ץ נפקדו הרב נתן ורעייתו בבן זכר רבי אברהם אחרי 18 שנות נישואין. היה מדקדק במצוות קלה כבחמורה, ובעל תפילה חנון ומעולה ובעל רגש עמוק (לקדושים אשר בארץ).

חברותא בעליית הגג...

חכם נתן זצ"ל אצל הראב"ד לעדת המערבים הגאון רבי יוסף חיים הכהן זצ"ל בעמח"ס מנחת כהן, שהיה ידוע בירושלים כחריף ובקי ופתח ושיבה בעיר העתיקה בשם ישיבת המערבים "טובו - ישבעו".

בת"ת "דורש ציון" ולאחר שהת"ת עבר לשליטת הועד הלאומי לא נשאר בו אפילו יום אחד, לאחר שהתייעץ עם חבריו ורבותיו רבי עזרא עטייה זצ"ל ורבי יעקב עדס זצ"ל. הר"ר משה פרוש זצ"ל שהיה מאישי החינוך באותם ימים מספר, שבתחילה כשהרשל"ץ שעמד בנשיאות המוסד, שמע שחכם נתן זצ"ל קיים את מצוות "היציאה" מן הועד הלאומי לכנסת ישראל, שיגר לו מכתב פיטורין. אך לאחר ימים רהרר במעשהו ובפרט שהיה קשה לו למצוא תחליף למלמד מומחה ומסור כמותו, ושיגר אחריו שליח לפיסו ולהחזירו לעבודתו במוסד. אולם חכם נתן זצ"ל סירב מטעמו ונימקו עמו: "אינני יכול ללמד תשב"ד במוסד שבו השתייכות לועד הלאומי יכולה להיות תנאי ההיפך מדעת גדולי התורה". וכך חבריו מאותם הימים היו רבי יוסף שלוש זצ"ל ורבי עמרם אבורביע זצ"ל בעמח"ס נתיבי עם, שלימים נעשה חתנו של הגאון ראש הישיבה רבי יוסף חיים הכהן זצ"ל.

חכם נתן זצ"ל היה תמיד מספר על גדולתו של גאון הקבלה חכם שאול דוויק זצוק"ל, שעל אף שהיה סגני נהור בסוף ימיו, היה בקי עצום בנגלה ובנסתר. וכשהיה קורא לפניו בספר, היה הגאון מתקנו על פה כשלא קרא כסדר הנכון.

שאלה: אני עובד במוקד מכירות ששם יש שיטות מכירה סודיות עם תסריטי שיחה מקצועיים הנוחל הצלחה מרובה, האם מותר לי להעתיקם לעצמי או לאחרים, באופן שלא הובאר בתקנון שאסור לעשות כן? תשובה: כיון שדבר זה הוא בגדר סודיות מקצועית שמן הסתם הבעלים מקפידים מאוד שלא יתגלו, לכן אף שלא הובהר בפירוש על כך, אסור להעתיקם והוא בגדר גזל מן הדין (ש"ת שבט הלוי ח"ד סי' רכ).

שאלה: האם אשה חייבת בתפילה, ואם כן איזה תפילה עדיף, ומה הדין באשה הטרודה מאוד בפרנסה ובגידול הילדים וכו'?

תשובה: לדעת הרמב"ם והשו"ע אשה חייבת בתפילה מדאורייתא, בין בחול בין בשבת, ודי לה בתפילה אחת, והטוב ביותר שתהיה זו תפילת שחרית כולל ברכות השחר שגם בזה חייבת, ואם טרודה מאוד שאין לה שהות אף לתפילה אחת ביום, תאמר ברכות השחר ותוסיף תפילת שבח והודאה לה' בלשון שלה. (ש"ע סי' קו"ב, מג"א שם סי' ק"ב, ש"ת יבי"ע א"ח סי' יז, שם סי' יח אות ב, ש"ת יח"ד ח"ד סי' ד).

שאלה: לחם מטוגן בשמן מה בירכתו?

תשובה: אם מטוגן בשמן עמוק, אם חתך אותו לחתיכות שאין בהם כזית מברך מונות ועל המחיה (בפרוסת לחם יש כזית, ואם יחתוך פרוסה לשתים אין בכל חתיכה כזית), ואם יש כזית מברך המוציא וברכת המזון (ש"ע סי' קסח סעי' י הגרש"ז אורבךך ש"כ פ"א סעי' סא, ועיין בספר וזאת הברכה בשם כמה אחרונים פ"ג עמ' 23, ילקוט יוסף ברכות סי' קסח).

[הרבנים המשיבים: הרב שלמה חיים אלימלך, הרב יעקב דניאל הנסב והרב ינון שמש שליט"א]

מערת המכפלה

נודע כי שם הוי"ה ברוך הוא יש בו ארבעה מילויים עיקריים מילוי יוד"ן אלפ"ן והה"ן והם שמות ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן כי שם ע"ב הוא הוי"ה במילוי יוד"ן (כזה: יו"ד הי"ו ו"ו ה"י), שם ס"ג הוי"ה במילוי יוד"ן עם א' (כזה: יו"ד ה"י וא"ו ה"י), שם מ"ה הוי"ה במילוי אלפ"ן (כזה: יוד ה"א וא"ו ה"א) ושם ב"ן הוי"ה במילוי הה"ן (כזה: יו"ד ה"ה ר"ו ה"ה).

ואלו השמות ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן הם כנגד ד' אותיות ההוי"ה, כי שם ע"ב הוא כנגד אות ל' דשם הוי"ה. ושם ס"ג הוא כנגד אות ה' ראשונה, ושם מ"ה הוא כנגד אות ו', ושם ב"ן הוא כנגד אות ה' אחרונה שבשם הוי"ה.

ונודע עוד כי ג' אותיות ראשונות שבשם הוי"ה הם כנגד הפרצופים העליונים ל' כנגד אבא ה' כנגד אימא ואות ו' כנגד ז"א. ואילו אות ה' אחרונה היא כנגד המלכות בחינת הנוק'. ונמצא שגם שם ב"ן שהוא כנגד ה' אחרונה זו הוא במלכות.

באריז"ל מבואר כי שם ב"ן זה שהוא במלכות הוא הנקרא "מערת המכפלה" כי ההכפלה היא

פעמיים אותו הדבר, ואכן כל ארבעת האותיות של הוי"ה הם פעמיים בשם ב"ן, כי האות הראשונה יו"ד עולה פעמיים ל' כי המילוי אותיות ו"ד הם ל'. וכן האות ה' נכתבת פעמיים ה"ה, וכן הוא באות ו"ו ובאות ה"ה האחרונה שבשם ב"ן. וענין זה מבואר בדברי האריז"ל כי הנוק' היא כביכול מכפלה של ז"א בבחינת "סוף מעשה במחשבה תחילה", כביכול הוצאה לפועל של התכנית הסדורה מראש.

בבריאת העולם נבראו השמים והארץ בסוד המכפלה כי הארץ היא הוצאה לפועל של התכנית ורצה בורא העולם שהאדם יהיה כלול משמים וארץ ע"כ מן האדמה ויפח באפיו נשמת חיים" כי באדם צריך להראות ההכפלה של התכנית שבשמים כאן בארץ, ואכן אדם וחווה שהיו יצירי כפיו של הקב"ה הם היו נראים כאותה התכנית, וכמו כן האבות הקדושים אברהם ושרה יצחק ורבקה יעקב ולאח, היו צורת אדם כמו שרצה הבורא שיראה האדם בעולם הזה בהכפלת התכנית העליונה, ועל כן מקומם היה במערת המכפלה. [וקצר המצע מלבאר כעת הסיבה שרחל לא נקברה שם] אך זאת יש לבאר בהכרח כי ראשו של עשיו הקבור במערת המכפלה, אע"פ שלא היה בצורת אדם הנרצה לפניו, אינה בגלל עשיו, אלא כיון שיעקב אבינו קנה ממנו את הבכורה שהיא הראשית, לכן אע"פ שבחייו היה עדין הראש אצל עשיו, אך מוכרח היה שכאשר יעקב אבינו יכנס במערת המכפלה ישיב לו עשיו את ה'ראש' השייך לו, וראש זה שקנה יעקב הוא אשר בא עימו אל המערה.

מצמיח ישועות מהצרות

לאניות לאור היום והלילה ובכל מצב שהוא, וכלום. והנה עתה באפלת הלילה גילית אותי בתוך הסערה, האיך, אתמהה. תמה עליו רב החובל וענה לו. וכי עיוור אני?! הן מרחוק ראיתי את המדורה הגדולה שהדלקת ואותות המצוקה ששידרת, ללא מחשבה שניה, תיכף ומיד, הפנתי את האנייה והנה הייתי שליח הצלה. אך, המשיך רב החובל בנשימה אחת לעומתו, אמור לי אתה... איך הצלחת בתוך גשם העבותות להדליק מדורת אש שכזו? הלא דבר הוא... דווקא הצרה והקושי, הקש ששבר את גב הגמל, הם היו ישועות של יחיאל. וכפי שכתב יחיאל בעצמו במכתב הצלתו 'מתברר שהקושי האיום והנורא שהיה לי, הוא היה ישועתי - הכל לטובה' ומעתה הנה אל ישועתי אבטח ולא אפחד.

ומכאן לסיפור השגחה פרטית בן זמנינו. אחד מן היהודים המקומיים בארה"ב, שנוזק היה להלוואה דחופה נכנס לארגון גמ"ח של רחמנים בני רחמנים ולווה סך חמישים אלף דולר תמורת ציקים שהפקיד לתוספת ביטחון בידי הנהלת הגמ"ח, צ'יק לכל חודש, אך התנה עליהם מראש שכיוון שאין לו די כסף בבנק לכן יביא בעצמו לגמ"ח כסף מזומן כל חודש ותמורתו יקבל חזרה את הצ'יק של אותו חודש. וכך הוה בחודש הראשון השני וגם השלישי, הכל התנהג כמסוכס וכשורה, אך בחודש הרביעי שכח בעל הגמ"ח והפקיד את הצ'יק לבנק ואפילו לא זכר לעדכן את הלווה בעל הצ'יק.

באותו לילה חזר הלווה מעבודתו מחוץ לעירו הבינה כשהוא עייף ויגע מעמל היום. אך באמצע והנה רואה הוא כי עוד מעט ואין דלק, ובאין קמח אין תורה. למזלו הספיק המקצת דלק שנותר בכדי להגיע לתחנת הדלק הקרובה. בזריזות ניגש לעמדה למלא דלק באופן עצמאי, הוציא את כרטיס התשלומין (אשראי) ורצה לשלם בידועו בבירור שיש לו קצת כסף בבנק, אך באותו היום ירד הכרטיס יחד עם הצ'יק, והאשראי לא עבר. בצר לו התקשר לבנק בדק ונודע לו שהופקד הצ'יק של הגמ"ח שלא כרצונו בבנק ובכך התרוקן חשבונו לחלוטין.

מה עושים. הוא נמצא מחוץ לעיר, אין לו שום גואל ומכר בכל הסביבה, ומאין יבוא עזרו. אך, לא אמר נואש אלא עמד בצד ואמר בכוונה יגם זו לטובה הוא החל לחפש ברכב אולי ימצא שאריות מטבעות פה ושם, חיפש בעמל ומצא מטבע שם דולר כאן וכו' ויגעת ומצאת תאמין עד שהתקבץ אצלו עשרים ושלושה דולר, אמנם לא מספיק למלא את מיכל הדלק עד תומו, אבל יספיק לו די והותר להגיע למחוז חפצו לביתו שבעיר.

לקח את הכסף והלך לשלם בחנות התחנה, משהגיע לשם הציע לו הגוי שעבד בתחנה שימלא דלק רק בעשרים דולר, ובשלושה דולר הנותרים יקנה אצלו בתחנה כרטיס להגרלה שאמורה להתקיים בקרוב על סכום כסף גדול. אותו יהודי שלא היה רגיל בכך רצה לפוטרו, אך משהציע הלה שוב ושוב, חשב שאולי זו הזדמנות, וכך עשה, קנה כרטיס בשלושה דולר, ובשאר מילא דלק. כעבור ימים מספר עלה אותו יהודי בגורל זכה בסך 50,000 דולר כאותו סכום כולו שלושה מהגמ"ח. חישוב פשוט גילה כי דווקא "הצרה הצרורה" שהכניסו בעל הגמ"ח לתוכו, זה גופא היה ישועתו, שהרי אילו שילם ישירות במכשיר האשראי ולא דרך אותו גוי כי אז לא היה נכנס ולא קונה ולא זוכה בהגרלה (לקראת שבת מלכתא).

בראשית שנות התר"מ, בתוככי אחד מגדודיה הגדולים של צבא ארה"ב, קמה וגם ניצבה פלוגה עצמאית - מהחיילים היהודים שגויסו לגדוד. הם ארגנו לעצמם ביהמ"ד שיעורי תורה, ספר תורה ואוכל כשר ושאר שירותי הדת, הצבא האמריקאי הכיר בבקשות החיילים והשיג עבורם כל מצרכי הדת ואפילו ספר "מחנה ישראל" שיצא אז לאור על ידי מרנא החפץ חיים זצ"ל שקיבץ לפונדק אחד את כל ההלכות השכיחות לחיילים במצב דומה.

והנה באחת מהפלוגותיה של הפלוגה התחוללה סופה אדירה, האונייה הגדולה שהכיל מאות חיילים טבעה, ועמה נספו כל החיילים ששהו על סיפונייהם, ביניהם גם חיילים מאותה קבוצה יהודית. אחד מהם נותר - הניצול היחידי מכלל החיילים היה החבור "יחיאל" שנסחף לאי זנוח שהיה בקירוב מקום, הוא מצא את עצמו בודד ושומם על אדמת נכר - מודה על כל נשימה, אך מנותק לגמרי מכל העולם ללא שום אמצעי תקשורת.

אמריקה וכל העולם נעשו כמרחקה עם היוודע האסון הכבד, אך משלא נמצאו שרידים נשכח העניין מכל לב. לבנתיים מנסה יחיאל לשרוד על האי ולחיות מפרי העץ, מי הם וצידת דגים כשבראש מעייניו חיפש דרך להיחלץ ולהגיע לאדמת מבטחים, אך לשוא. כל מאמציו עלו בתוהו, גם איתותי המדורות הקטנות שהדליק מאבני המקום - היו ללא תועלת. הייאוש החל לכרסם בו ובלית ברירה החליט להגן על עצמו מפני רוחות גשמים וחיתו יער בבניית ביקתת עצים וקש - עדי יחמול עליו המרחם. גז ענפים, קיצץ אילנות, צירפם וחיברם, עד שקמה וגם ניצבה בקתה דלה שתשמש עבורו כמחסה ומסתור מזרם וממטר, עד יעבור זעם. החורף הכבד צבר תאוצה, הקור התעצם והכפור השתלט על כל אבריו, בקושי מצא מענה בבקתתו ממטרות העוז ומטר ומטללי הרוחות, אך יותר מכך - כלום.

ויהי בחצי הלילה, ארובות שמי האי נפתחו, מבל עז ניתן ארצה מלווה בסערות רעמים ובמתקפות ברקים ללא רחם. בקושי מצא יחיאל מסתור בבקתתו מהגשמים, אך שמחתו לא ארכה, כשלתע פגע בה ברק וכן רגע הפכה כולה למאכולת אש אימתנית שצירפה לחגיגה אף את העצים השכנים. יחיאל עומד ועיניו כלות - עד כאן! מאומה לא נותר לי מלבד בקתתי הדלה, והנה גם היא איננה, ואני אנא אני בא. גשמי דמעותיו הצטרפו לנחלי הגשמים שהלכו לים הסוער. א-לי א-לי למה עזבתני...

עולמו שחרב עליו באחת שבר אותו לגמרי בצעקות קולות וברקים עד לב השמים. מתוך המרמור והבכי כי רבה, והנה רואה הוא לפתע מולו את הלא - יאומן: אור קטן שמתגדל עוד ועוד אט אט... אנייה מתקרבת! הוא שפסף את עיניו בתימהון, ומיאן להאמין: האם הגיע זמן גאולתי, מישוה וזיהה אותי, גילה אותי. הודו לה' כי טוב. הוא סופר את השניות והחלם הופך למציאות, אניית מטען גדולה עוגנה בסמיכות אליו.

באפיסת כוחות עלה על הסיפון, התחמם בבגדים יבשים שהוצעו לו ובמלוגמת משקה חמימה, ולאחר כשחזר לנפשו ניגש לרב החובל והודה לו על הצלתו, אך תמה בפניו: חודשים מספר שהנני מנסה בכל דרך לאותת

תפילות לזמן מלחמה

ניתן להשיג תפילות לחיילים ולמשפחותיהם, בקשות לפתיחת ההיכל, בקשת א-ל נקמות, פיתום הקטורת הארוך ועוד בישיבתנו הקדושה "נהר שלום" רחוב שילה 6 ירושלים.

לפרטים נוספים, ניתן ליצור קשר עם המשרד בטלפון 02-624-9000

עלון זה יוצא לאור ע"י ישיבת המקובלים "נהר שלום" תכנ"ץ רח' שילה 6 ירושלים ניתן להשיג בטלפון: 02-6222560 | ניתן לקבל את העלון מידי שבוע לתיבת המייל, ע"י שליחת בקשה למייל: m6222560@gmail.com לתרומות או למסירת שמות לפדיון נפש ע"י מקובלי ורבי הישיבה בטלפון: 02-624-9000

פדיון נפש

בכוונות הרש"ש ע"י מו"ר המקובל רבי בניהו שמואלי שליט"א

למסירת שמות 02-6222-560

"ופדיון נפש זה הוא תועלת ותרופה לכל צרה שלא תבוא ובפרט לחולים שיתרפאו במהרה, וכבר היו מנסים ובודקים אותו יותר מאלף פעמים, והיה מועיל בעזרת ה' תכף באותה שעה, והייתה ניכרת תועלתו ותרופתו לכל אדם והיו אומרים מה גדלו מעשיך ה'" (פרי עין חיים)